

Notat

13. oktober 2023

Redegørelse vedr. IMFC-møder 13.-14. oktober 2023

Den Internationale Monetære og Finansielle Komité (IMFC), som er den rådgivende ministerkomité for den Internationale Valutafond (IMF), afholder møde 13.-14. oktober 2023 i forbindelse med IMF's og Verdensbankens årsmøder i Marrakesh 9.-15. oktober 2023.

IMFC-mødet vil blive ledet af Spaniens vicestatsminister og økonomiminister, Nadia Calviño, som er komitéens formand. Den nordisk-baltiske IMF-valgkreds, som Danmark er en del af, vil på mødet i IMFC være repræsenteret ved den finske finansminister, Riikka Purra, der på mødet vil afgive indlæg på vegne af valgkredsen med afsæt i en fælles skriftlig nordisk-baltisk erklæring til IMFC.

Udviklingen i verdensøkonomien

IMF vurderer i oktober-udgaven af World Economic Outlook 2023, at den globale økonomi befinder sig i en tid med stor usikkerhed.

Den globale BNP-vækst ventes ifølge IMF at falde fra 3,5 pct. i 2022 til 3,0 pct. i 2023 og 2,9 pct. i 2024, hvilket er en nedjustering på 0,1 pct.-point i 2024 fra IMF's seneste prognoseopdatering i juli 2023. Nedjusteringen afspejler bl.a. en forværret situation på det kinesiske ejendomsmarked. Den lavere vækst i skal også set på baggrund af effekten af højere renter som følge af pengepolitiske stramninger for at dæmpe inflationen. Den globale vækst forventes på mellemlangt sigt at ligge på 3,1 pct. om året, hvilket er det laveste i flere årtier, og udsigten, til at udviklingslande kan indhente forskellene i levestandarder, er svag.

Den globale inflation forventes at falde fra 8,7 pct. i 2022 til 6,9 pct. i 2023 og 5,8 pct. i 2024, hvilket er en opjustering på 0,6 pct.-point i 2024 ift. juli-prognosen. Generelt ventes inflationen ikke at komme tilbage til målsætningen om inflation på 2 pct. før tidligst i 2025. Inflationen i euroområdet ventes at udgøre 5,6 pct. i 2023 og 3,3 pct. i 2024, mens der for USA skønnes inflation på 4,1 pct. i 2024 og 2,8 pct. i 2024.

I de avancerede økonomier ventes væksten at falde fra 2,6 pct. i 2022 til 1,5 pct. i 2023 og 1,4 pct. i 2024, hvilket er uændret i 2023 og 2024 i forhold til juli-prognosen.

I eurområdet ventes BNP-væksten at aftage fra 3,3 pct. i 2022 til 0,7 pct. i 2023 for derefter at stige til 1,2 pct. i 2024 (nedjusteret med hhv. 0,2 og 0,3 pct.-point i 2023 og 2024 i forhold til juli-prognosen). IMF forventer, at Tysklands BNP-vækst vil aftage fra 1,8 pct. i 2022 til -0,5 pct. i 2023 for derefter at stige til 0,9 i 2024 (nedjusteret med hhv. 0,2 og 0,4 pct.-point i 2023 og 2024). Frankrigs BNP-vækst

skønnes at aftage fra 2,5 pct. i 2022 til 1,0 pct. i 2023 for derefter at stige til 1,3 pct. i 2024 (opjusteret med 0,2 pct.-point i 2023 og uændret i 2024). For Italien vurderes BNP-væksten at aftage fra 3,7 pct. i 2022 til 0,7 pct. i 2023 og 2024 (nedjusteret med hhv. 0,4 og 0,2 pct.-point i 2023 og 2024). For Spanien ventes væksten af aftage fra 5,8 pct. i 2022 til 2,5 pct. i 2023 og 1,7 pct. i 2024 (uændret i 2023 og nedjusteret med 0,3 pct.-point i 2024).

Tabel 1 Skøn for BNP-vækst fra IMF's World Economic Outlook-rapport, oktober 2023

Pct.	Vækstprognose oktober 2023			Ændring ift. juli 2023 ¹		Ændring ift. april 2023 ²	
	2022	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Verden	3,5	3,0	2,9	0,0	-0,1	0,2	-0,1
Avancerede økonomier	2,6	1,5	1,4	0,0	0,0	0,2	0,0
USA	2,1	2,1	1,5	0,3	0,5	0,5	0,4
Euroområdet	3,3	0,7	1,2	-0,2	-0,3	-0,1	-0,2
Tyskland	1,8	-0,5	0,9	-0,2	-0,4	-0,4	-0,2
Frankrig	2,5	1,0	1,3	0,2	0,0	0,3	0,0
Italien	3,7	0,7	0,7	-0,4	-0,2	0,0	-0,1
Spanien	5,8	2,5	1,7	0,0	-0,3	1,0	-0,3
Japan	1,0	2,0	1,0	0,6	0,0	0,7	0,0
Storbritannien	4,1	0,5	0,6	0,1	-0,4	0,8	-0,4
Danmark	2,7	1,7	1,4	-	-	1,7	0,4
Sverige	2,8	-0,7	0,6	-	-	-0,2	-0,4
Finland	1,6	-0,1	1,0	-	-	-0,1	-0,3
Norge	3,3	2,3	1,5	-	-	0,2	-1,0
Vækstmarkeder og udviklingsøkonomierne	4,1	4,0	4,0	0,0	-0,1	0,1	-0,2
Rusland	-2,1	2,2	1,1	0,7	-0,2	1,5	-0,2
Kina	3,0	5,0	4,2	-0,2	-0,3	-0,2	-0,3
Indien	7,2	6,3	6,3	0,2	0,0	0,4	0,0
Brasilien	2,9	3,1	1,5	1,0	0,3	2,2	0,0

Anm.: (1) Ændring (pct.-point) i forhold til World Economic Outlook Update, juli 2023. (2) Ændring (pct.-point) i forhold til World Economic Outlook, april 2023.

Kilde: World Economic Outlook, oktober 2023 og World Economic Outlook, april 2023.

IMF vurderer, at BNP-væksten i USA vil være uændret med 2,1 pct. i både 2022 og 2023 for derefter at falde til 1,5 pct. i 2024 (opjusteret med hhv. 0,3 og 0,5 pct.-point i 2023 og 2024).

I Storbritannien ventes BNP-væksten at falde fra 4,1 pct. i 2022 til 0,5 og 0,6 pct. i 2023 og 2024 (opjusteret med 0,1 pct.-point i 2023 og nedjusteret med 0,4 pct.-point i 2024).

For vækstmarkeder og udviklingsøkonomierne forventes en vækst på 4,0 pct. i 2023 og 4,0 pct. i 2024 (uændret for 2023 og nedjusteret med 0,1 procentpoint for 2024). I Kina ventes væksten ifølge IMF at stige fra 3,0 pct. i 2022 til 5,0 pct. i 2023 for herefter at aftage til 4,2 pct. i 2024 (nedjusteret med hhv. 0,2 og 0,3 pct.-point i 2023 og 2024).

Risici

IMF vurderer, at det globale risikobillede er mere balanceret, end det var i foråret. Det tilskrives aftalen om USA's budget samt både Schweiz' og USA's ageren i forbindelse med uroen i deres respektive banksektorer. Risikoen for en såkaldt "hård økonomisk landing" med en betydelig nedgang i den økonomiske aktivitet efter en periode med vækst, er faldet. Dog præger bekymringer over det fortsatte høje inflationsniveau og risikoen for svagere vækst stadig risikobilledet. Geopolitiske og klimamæssige chok kan føre til yderligere prisstigninger på fødevarer og energi, ligesom geopolitisk fragmentering kan begrænse frihandel og lede til øget prisvolatilitet og komplicere den grønne omstilling. Højere renter øger problemerne med servicering af gæld blandt lavindkomstlande.

Den globale økonomisk-politiske dagsorden, herunder IMF's rolle

Drøftelserne på IMFC-mødet ventes at tage afsæt i den halvårslige synteserapport ("*Global Policy Agenda*") fra IMF's administrerende direktør, Kristalina Georgieva. Synteserapporten sammenfatter vurderingerne og anbefalingerne fra IMF's centrale bilaterale og multilaterale overvågningsrapporter¹ og udstikker prioriteterne for IMF's arbejde.

Overskriften for synteserapporten er "*Building Shared Prosperity and Collective Resilience*" (Opbygning af fælles velstand og kollektiv modstandsdygtighed). Drøftelserne i IMFC ventes hovedsageligt at fokusere på håndteringen af de økonomiske udfordringer, som præger verdensøkonomien. Navnlige udsigterne til svag vækst på kort og mellemlang sigt samt nedbringelse af inflationen. Der ventes endvidere fokus på håndtering af fælles globale udfordringer, særligt i forhold til klimaforandringer, og behovet for styrket multilateralt samarbejde trods stigende geopolitisk fragmentering. Der ventes fokus på IMF's rolle som centralt placeret global institution mhp. at sikre, at IMF kan understøtte den globale økonomiske og finansielle stabilitet og hjælpe landene med at håndtere akutte og langsigtede udfordringer i en verden præget af øget usikkerhed, *jf. nedenfor*.

Politiske prioriteter

IMF vurderer at de centrale politiske prioriteter bl.a. bør være at bevare makroøkonomisk stabilitet, genopbygge det økonomiske råderum til krisehåndtering, accelerere vækstorienterede reformer, der bidrager til den grønne omstilling og øget arbejdsudbud, og fokusere internationalt samarbejde på at styrke det globale finansielle sikkerhedsnet og rammerne for gældshåndtering. En afslutning på Ruslands krig i Ukraine opfattes som den mest effektfulde måde at skabe økonomisk vækst og modstandsdygtighed.

For så vidt angår *pengepolitikken* bør fokus være på at fastholde den stramme pengepolitiske kurs for at genskabe prisstabilitet. IMF bemærker, at centralbankerne bør undgå at lempe pengepolitikken for tidligt og før, at der er tydelige tegn på, at det underliggende prispress køler af. Fastholdelsen af de pengepolitiske stramninger er

¹ World Economic Outlook, Global Financial Stability Report og Fiscal Monitor.

ifølge IMF afgørende for at fastholde inflationsforventningerne på lang sigt. De primære overvejelser for centralbankerne ift. pengepolitikken ligger i at afveje omkostningerne ved at fastholde den stramme pengepolitik for længe ift. omkostninger ved at lempe pengepolitikken for tidligt.

Finanspolitikken skal ifølge IMF normaliseres og styres af hensynet til finanspolitisk holdbarhed. En strammere finanspolitik vil både bidrage til at nedbringe den høje inflation nu samtidig med, at mange lande har brug for at stramme finanspolitikken, så der skabes manøvrerum til at føre ekspansiv finanspolitik i fremtiden. Fsva. ekspansive finanspolitiske tiltag skal de være målrettede og fokusere de mest sårbare husholdninger for at begrænse de skadelige virkninger af højere energi- og fødevarerpriser.

IMF's rolle

IMF spiller en central rolle i at understøtte landene i håndteringen af de aktuelle udfordringer. Det er ifølge IMF afgørende, at institutionen fortsat kan tilpasse sig de skiftende globale rammer, og at man har de tilstrækkelige redskaber til effektivt at kunne støtte IMF-landene i at navigere gennem en global økonomi udsat for chok. Det gælder i forhold til IMF's overvågning og målrettede økonomisk-politiske anbefalinger til landene, sikring af fortsat relevante og effektive udlånsinstrumenter for kriseramte lande samt understøttelse af lande udfordret af høje gælds niveauer.

IMF står parat til at yde *lånassistance* til at understøtte lande, som er ramt af konsekvenserne af krigen i Ukraine. Ligesom IMF under Covid-19-pandemien ydede betydelig finansiel assistance til kriseramte lande, særligt via IMF's særlige kortfristede nødlånsfaciliteter, står IMF klar til at understøtte landene i lyset af de nye udfordringer. Mens de almindelige flerårige låneprogrammer understøttet af konditionaliteter fortsat udgør IMF's primære instrument til at understøtte lande i deres tilpasning og genskabelse af makrofinansiel stabilitet, er der ifølge IMF behov for løbende at sikre, at udlånsinstrumenterne fortsat er passende i forhold til at kunne håndtere landes potentielt øgede finansieringsbehov i tider med stor ustabilitet.

IMF-fonden for modstandsdygtighed og bæredygtighed (*Resilience and Sustainability Trust, RST*), der operationaliseredes i 2022, udgør ifølge IMF en vigtig tilføjelse til IMF's samlede udlånsværktøjskasse med henblik på finansielt at kunne støtte sårbare lande i at styrke deres modstandsdygtighed over for økonomiske chok. Aktuelt er mere end 40 mia. USD allerede lovet til RST. Opfyldelse af disse tilsagn om bidrag til RST samt nye tilsagn fra flere lande vil være essentielt for at sikre fondens evne til at understøtte implementeringen af sunde politikker og fungere som katalysator for yderligere finansiering.

IMF betoner, at finansiel assistance til de mest sårbare lande, ikke mindst lavindkomstlande, forudsætter øgede ressourcer til IMF's særlige fond for fattigdomsreduktion og vækst (*Poverty Reduction and Growth Trust, PRGT*), der yder lån til lavindkomstlande på særligt favorable vilkår. IMF opfordrer således de økonomisk stærke

IMF-lande til at yde nye donor- og lånebidrag til PRGT. Med finansloven for 2023 planlægger Danmark at yde 1) nyt supplerende lånebidrag til PRGT på 150 mio. SDR (ca. 1,4 mia. kr.) oven i de nuværende lån på 800 mio. SDR (ca. 7,4 mia. kr.) og 2) nyt donorbidrag til PRGT i 2023 på 90 mio. kr. som del af et toårigt bidrag på 180 mio. kr. mhp. at bidrage til finansieringen af PRGT-fondens udlån til lavindkomstlande på meget favorable vilkår.

Håndtering af *akutte gældsudfordringer eller stor risiko herfor* udgør en stigende udfordring for mere end 60 pct. af lavindkomstlandene og mere end 25 pct. af vækstøkonomierne. IMF vil spille en central rolle i forhold til at understøtte rettidige, effektive og velkoordinerede gældsrestruktureringer via G20/Parisklubbens fælles ramme for gældshåndtering. Samtidig vil IMF søge at udvide koordinationen mellem kreditorer til de gældsplagede mellemindkomstlande, som ikke er omfattet af G20/Parisklubbens fælles ramme for gældshåndtering, og fremme øget global konsensus mellem gældstyngede lande, kreditorer (private og officielle) og de internationale finansielle institutioner om passende måder at håndtere gældsudfordringer. IMF vil gøre brug af sin styrkede ramme for gældsholdbarhedsanalyser til at adressere gældsudfordringer og -gennemsigthed samt styrke vurderingerne af sårbarheder og risici i landenes gældssituation.

Endelig vil gennemførelse af en *reform af IMF's kvoter og stemmer* (16. kvotegennemgang) senest i december 2023 være vigtig for at sikre, at IMF forbliver stærk, kvotebaseret og velkapitaliseret og for at styrke IMF's legitimitet.

Danske holdninger

Den nordisk-baltiske IMF-valgkreds' skriftlige erklæring til IMFC-mødet ventes bl.a. at lægge vægt på følgende:

- De nordisk-baltiske lande fordømmer på det kraftigste *Ruslands uprovokerede og uforsvarlige krig mod Ukraine*, som er et groft brud på international ret og FN-pagten, og som har forårsaget uanede mængder af pinsel, død og ødelæggelse. De nordisk-baltiske lande beder Rusland om øjeblikkeligt at trække alt sit militær ud af Ukraine, respektere de anerkendte grænser og stoppe krigen. De nordisk-baltiske lande fordømmer Ruslands suspendering af kornaftalen, som yderligere underminerer de globale fødevaremarkeder. De nordisk-baltiske lande står urokkeligt bag Ukraine og dets folk, med politisk, militær og økonomisk bistand, så længe det kræves, og opfordrer til IMF's fortsatte fokus på Ukraines langsigtede genopbygning og indlemmelse i EU.
- De nordisk-baltiske lande går ind for multilateralisme og åben handel og støtter kraftigt IMF's rolle i centrum for det globale finansielle sikkerhedsnet. De nordisk-baltiske lande finder en bevaring af den regelbaserede internationale økonomiske orden afgørende i lyset af risikoen for geopolitisk fragmentering, som kan have store omkostninger, særligt for små åbne økonomier og udviklingslande.
- De nordisk-baltiske lande understreger vigtigheden af, at IMF konsekvent gennemfører sin klimastrategi for at støtte medlemmerne i at fremskynde den

grønne omstilling og mindske klimarisici. De globale og nationale ambitioner skal hæves, og indsatsen bør fremskyndes betydeligt for at nå målene om netto-nul-emissioner inden 2050. Særligt vigtigt inkluderer dette en opfordring til yderligere brug af globale CO₂-afgifter som et nøgleelement for at reducere udledningen.

- Høj offentligt gæld fortsætter med at være en bekymring, især i lavindkomstlande. De nordisk-baltiske lande bifalder fremskridtene under ”*Global Sovereign Debt Roundtable*”, som har hjulpet med at facilitere gensidig forståelse af udfordringer, der forhindrer omlæggelse af gæld. De nordisk-baltiske lande støtter IMF’s forslag om at accelerere implementeringen af G20/Parisklubbens fælles ramme for gældshåndtering samt initiativer, der forbedrer gennemsigthed vedrørende gæld.
- De nordisk-baltiske lande byder den virkningsfulde kampagne velkommen, der har hjulpet til at komme tættere på målsætningen for midler til ”*Resilience and Sustainability trust*” (RST) og ”*Poverty Reduction and Growth Trust*” (PRGT). Derudover fremhæves vigtigheden af, at man sikrer og leverer på nødvendige subsidie- og låne-ressourcer i begge fonde. Lande i den nordisk-baltiske valgkreds er betydelige bidragsydere til IMF’s arbejde i sårbare- og lavindkomstlande gennem PRGT og RST. De nordisk-baltiske lande opfordrer til yderligere bidrag fra donorerer med et fokus på en ordentlig byrdefordeling for at lukke hullerne i den nuværende finansiering.
- Den globale økonomi har vist sig modstandsdygtig, og inflationspresset er lettet i mange lande som følge af de pengepolitiske stramminger. Imidlertid er den globale inflation fortsat for høj, hvilket kalder på en fortsat stram pengepolitik. Samtidig skal de politiske beslutningstagere være opmærksomme på udviklingen og risici for den finansielle stabilitet som følge af strammere finansielle vilkår, både på kort og mellemlangt sigt. Finanspolitikken bør sigte efter at genopbygge buffere, grundet usikkerheden om den fremtidige udvikling, samt understøtte nedbringelsen af inflationen og gæld. De offentlige finansers holdbarhed bør understøttes af strukturreformer for at øge vækstpotentialet.
- Finansiell uro tidligere i år har understreget vigtigheden af effektiv regulering og overvågning. De nordiske-baltiske lande byder IMF’s analyse af begivenhederne og de indledende skridt, der er taget af ”*Financial Stability Board*” (FSB), velkommen. For at sikre at risici inddæmnes, er det vigtigt at implementere de reformer, man blev enige om umiddelbart efter finanskrisen.
- De nordisk-baltiske lande understreger vigtigheden af IMF’s overvågnings- og kapacitetsudviklingsaktiviteter i forbindelse med de svære politiske beslutninger, som mange lande står foran. Man inviterer IMF til at komme med anbefalinger til, hvordan bæredygtig vækst sikres, samtidig med at inflationen holdes nede, at risici i forbindelse med øget fragmentering inddæmnes, og den regelbaserede internationale orden bevares. De nordisk-baltiske lande sætter pris på IMF’s anbefaling vedrørende samspillet mellem pengepolitikken og finanspolitikken i den nuværende kontekst med høj inflation og en svag økonomisk udsigt på mellemlangt sigt.

- De nordisk-baltiske lande takker IMF for den senest gennemførte regionale tekniske assistance-øvelse på hvidvask- og antiterrorbekæmpelses-området sammen med de 8 nordisk-baltiske lande. Projektet var det første af sin slags og skal sikre bekæmpelse af hvidvask samt øge effektiviteten af hvidvask- og terrorbekæmpelse, både på lande- og regionalt niveau. De nordisk-baltiske lande håber, at erfaringen fra projektet kan være brugbar for andre lande og bidrage til den kommende gennemgang i IMF af hvidvask- og terrorbekæmpelsesstrategien.
- Begrænsningen af uligheden mellem kønnene globalt vil medføre markante fordele. De nordisk-baltiske lande understreger vigtigheden af at støtte kvinders rettigheder globalt, da udviklingen går for langsomt, og ligestillingen mellem kønnene flere steder er blevet forværret. De nordisk-baltiske lande støtter IMF's strategi om at integrere ligestilling i IMF's kerneaktiviteter, heriblandt policy anbefalinger.
- IMF's stærke udlånsværktøjskasse med passende betingelser, tabsværn og bæredygtighedsvurderinger af landes gæld er til gavn for medlemmerne. Tiltag, der bidrager til god governance, og som reducerer korrupsion, er nøgleelementer i IMF's arbejde. IMF's program for Ukraine er et godt eksempel på, at det er muligt selv under meget svære betingelser. De nordisk-baltiske lande støtter i høj grad den ambitiøse plan om at give mere teknisk assistance til Ukraine i overensstemmelse med programmets målsætninger. IMF skal forblive fleksibel i sin hjælp til kriseramte medlemmer i overensstemmelse med sit mandat. De nordisk-baltiske lande ser frem til revisionen af IMF's udlånsfaciliteter for at forbedre robustheden og den effektive, midlertidige og målrettede brug af disse instrumenter.
- De nordisk-baltiske lande arbejder for at gennemføre en revision af IMF's kvoter og stemmer og fortsætte processen med IMF's styringsreform i forbindelse med den 16. revision af kvoterne inden for den aftalte tidsplan. Den nuværende størrelse af IMF's samlede ressourcer vurderes tilstrækkelig på kort og mellem-lang sigt. Der støttes op om en forøgelse af IMF's kvoteressourcer, som både vil styrke kvoternes primære rolle i IMF's ressourcer og håndtere landes underrepræsentation IMF som defineret ved den nuværende kvoteformel (for bestemmelse af landes kvote- og stemmeandele), men man er ligeledes åben for et kompromis, som sikrer, at IMF's samlede ressourcer som minimum fastholdes. Den nuværende kvoteformel fungerer godt, afspejler en omhyggelig balance mellem forskellige mål og opfylder målet om at kunne ligge til grund for en omfordeling af landenes kvoteandele i IMF.